

LYS - 3

TÜRK DİLİ VE EDEBİYAT TESTİ

www.hatayegitim.com

Bu deneme sınavı, Hatay İl Milli Eğitim Müdürlüğü

ARGE birimi tarafından,

Simya Eğitim Kurumları Öğretmenleri ile

Matematik Öğretmeni	Bengü Ünsal KASAPOĞLU
Geometri Öğretmeni	Can YAPAR
Türkçe Öğretmeni	Nagihan SARAÇOĞLU
Tarih Öğretmeni	Demet UĞUR
Coğrafya Öğretmeni	Şeyhmus DEMİR
Felsefe Öğretmeni	Halit ERTAN
Fizik Öğretmeni	Mehmet Haşim TÜMKAYA
Kimya Öğretmeni	Vahap ELGİN
Biyoloji Öğretmeni	Erol KARAÇAY

Simya Yayınları Yayın Koordinatörü

Can KASAPOĞLU'nun

Katkılarıyla hazırlanmıştır.

Emeği geçen herkese teşekkür ederiz.

1. Bu testte 56 soru vardır. Cevaplama süresi 85 dakikadır.
2. Cevaplarınızı, cevap kâğıdının *Türk Dili ve Edebiyatı Testi* için ayrılan kısmına işaretleyiniz.

1. Pelin'in her yönüyle farklı bir kişiliği vardı. Çevremizdeki kimseye benzemiyordu. En küçük şeyleri bile büyütüyordu. Kendi içine, kendi düşlerine gömülmeğe hoşlanıyordu.

Bu parçadaki "küçük şeyleri büyütmeğe" sözüyle anlatılmak istenen anlam aşağıdakilerin hangisinde bulunmaktadır?

- A) Çocuk, dediğim dedik; çaldığım düdüğe hâlâ gelmişti.
- B) O kadar vurduğumdu ki, nasıl bu kadar yükselmiş anlayamadım.
- C) Pireyi deve yapan tutumlarınız, şirketin politikasını olumsuz yönde etkiliyor.
- D) Yüksek dağları ben yarattım havası her zaman vardı.
- E) Dikkatsiz konuşmaları beni her zaman rahatsız ediyordu.

2. Son yıllarda daha yakından tanıma olanağı bulduğumuz Aytmatov'un, Türkiye'de kendisi için biçilen hiçbir elbiseye sığmadığını gördük.

Bu cümledeki "biçilen elbiseye sığmamak" sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kural dışı bir özelliğe sahip olmak
- B) Yaşam tarzında çelişkiler barındırmak
- C) Özelliklerini dile getirememek
- D) Farklılığı yaşam tarzı hâline getirmek
- E) Söylenenlerden daha fazlasına sahip olmak

3. (I) Eleştirilecek çok şey var, bu eğitim sistemimde. (II) Ders kitaplarında öyle kuru ifadeler rastlıyorum ki şaşıyorum ve öfkeleniyorum. (III) Kimi ifadeleri ben anlayamadım, öğrenci nasıl anlayacak? (IV) Yetkililer, ilgilenenler şu kitapları elden geçirinler bir. (V) Çocuk anlamadı diye kabahati boşu boşuna ona yükleriz bir de.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) I. cümlede, genel bir yargı ifade edilmiştir.
- B) II. cümle, olumsuz bir eleştiri içermektedir.
- C) III. cümlede, karşılaştırma yapılmıştır.
- D) IV. cümle, kaygı içermektedir.
- E) V. cümlede, durumla ilgili yorum yapılmıştır.

4. Aşağıdaki dizelerin hangisinde neden-sonuç ilişkisi vardır?

- A) Koşan elbet varır; düşen kalkar
Kara taştan su damla damla akar
- B) Yağardı gökten üstüme yıldız yıldız
Vahşi büyük otları yatağımız
- C) Dallardaki can erikleri
Çatlamıştı sevgiden umuttan
- D) Kaldırımlardan dinledim
Yalnızlığın acı türküsünü
- E) Yüzünü gökler gibi seyrederim
Güneş gelse uzaklardan

5. Gerçek gezi yazısı, aynı gözlerle yüz değişik ülkeyi anlatmak değil, aynı ülkeyi yüz değişik gözle anlatabilmektir.

Bu cümlede önerilen inceleme biçiminin özelliği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kişiselik
- B) Farklılık yaratan
- C) Dikkatlilik
- D) Objektiflik
- E) Çok yönlülük

6. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yazım yanlışı vardır?

- A) Bir gün, çocukluğumun geçtiği o küçük mahalleye gitmek istiyorum.
 B) Hayatımın bir kesitini anlattığım bu eserim, büyük bir ilgi gördü.
 C) Yetkin bir okur, eserdeki hiçbir ayrıntıyı kaçırmamaya dikkat eder.
 D) Boğaz, eşsiz manzarasıyla herkesi kendine hayran bırakır.
 E) Her şey bir anda anlamını yitiriverdi.

7. İnsanların hayatında önemli bir yere sahip olan aşk ( ) pek çok sanatçı tarafından tekrar tekrar işlenen bir konu olmuştur ( ) Aşk ( ) ozanlar sazlarıyla dillendirmiş ( ) Ferhat ile Şirin, Kerem ile Aslı'da aşk destanlaştırılmıştır. Büyüklüklerimiz ( ) masallar ve ninnilerle bizleri de hep aşktan haberdar etmediler mi ( )

Bu parçada ayrıca belirtilen yerlere aşağıdakilerin hangisinde verilen noktalama işaretleri sırasıyla getirilmelidir?

- A) (;) (;) (;) (:) (.) (.)
 B) (.) (:) (.) (:) (:) (:) (?)
 C) (.) (.) (.) (.) (.) (?)
 D) (;) (.) (:) (:) (.) (?)
 E) (;) (.) (.) (:) (.) (?)

8. Doğayla baş başa yaşayan bir insan düşünelim. Onun davranışlarını düzenleyen ancak doğayla ilişkisidir. Gücünün yetmediği varlıklar ve olaylar karşısında kaçmayı, korkup gizlenmeyi yeğler. Gücünün yettikleri karşısında ise onlardan yararlanmayı amaçlar, gerekirse acımasızlaşır, onları öldürür.

Bu parçayla ilgili aşağıdaki yargılardan hangisi yanlıştır?

- A) Adlaşmış sıfat vardır.
 B) Birleşik cümle yapısına ait örnek vardır.
 C) İsim tamlaması kullanılmıştır.
 D) Edat vardır.
 E) Birleşik çekimli eylemler vardır.

9. Bırak beni haykırayım, susarsam sen matem et

I II
Unutma ki şairleri haykırmayan bir millet

III IV
 Sevenleri toprak olmuş öksüz çocuk gibidir.

Bu dizelerdeki altı çizili sözcüklerden hangisi yapısı bakımından diğerlerinden farklıdır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

10. Kalabalık sessizce dağılıyordu. Yavaş yavaş mezarlıktan ayak sesleri de çekildi. O dayandığı ağaca önce elleriyle tutundu, sonra sınımsı sarıldı. Alnını ağacın kuru yapraklarına dayadı, doya doya ağladı. Biraz yatıştır gibi oldu. Yürüdü, yola çıktı. Duvara elleriyle dokunuyor, ağaçların yapraklarını kokluyordu. Bol yıldızlı bir mayıs gecesiydi. Deniz kenarına kadar yürüdü.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisinin birden fazla örneği yoktur?

- A) Zarfın B) Edatın
 C) Birleşik sıfatın D) Ek eylemin
 E) İsim tamlamasının

11. İlhan Berk'in şiirlerini değerlendirmek, yargılamak benim üstüme vazife değil. Çünkü ben, bir şiir eleştirmeni değilim. Bu işe hiç bulaşmadım, bulaşmam da. Ancak düzyazıları için aynı düşüncede değilim. İlhan Berk, düzyazı tarzındaki eserlerinde şiirini savunmak, göklere çıkarmak için elmayla armudu toplayıp aynı kefeye koymaktan çekinmiyor. Bu yazılarında, şiirlerine kılıf giydirmek isterken şiirin kuralızsızlıklar toplamı olduğunu da ortaya koyuyor. Ellili yıllardaki eserlerinde o, "İkinci Yeni"nin yozlaşmasına neden olmuştur. Bambaşka bir şiir anlayışını oluşturmuştur. Üstelik, bunu Fransızcadan çalاکalem ve yanlış çevirilerine sığınarak yapmıştır.

Bu parçada aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabı yoktur?

- A) Sanatçının şiirleri düzyazılarından daha mı iyidir?
 B) Sanatçının Fransızcadan yaptığı çevirileri, başarılı mıdır?
 C) Sanatçı, düzyazılarında kendi sanatını mı anlatmıştır?
 D) İlhan Berk, İkinci Yeni anlayışında değişime neden oldu mu?
 E) Şiirlerinde bir kuralızsızlık durumu söz konusu mudur?

12. Şimdi sadece yarından konuşmalı. Kuru dallarından, kurumaya yüz tutmuş, öz suyunu tüketmiş uzantılarından budanmış bir ağaç gibi yenilenmeye bakmalı. Kozası içinde bekleyen tırtıl, bir ipek böceğine dönüşüyorsa bu, durmak değildir.

Bu parçada tanıtılan kişi için aşağıdaki nitelendirmelerden hangisi yapılabilir?

- A) Hayalperest
B) Karamsar
C) Umutlu
D) Gerçekçi
E) Gelenekçi

13. (I) Sembolizm; Fransa'da, realizmin şiire yansıması olan parnasizme tepki olarak doğmuştur. (II) Sembolistlerin en önemli özelliği, şiirde musikiye ve anlam kapalılığına önem vermeleridir. (III) Sembolistlere göre şiir, kulaktan çok ruha seslenmeli; açık seçik bir şey söylemediği hâlde, çok şey hissettirmeli ve sezdirebilmelidir. (IV) Bu akımın bizdeki en önemli temsilcileri, Ahmet Haşim ve Cenap Şahabettin'dir. (V) Sembolizmle sanatçı, hayalî ülkelerin kapısını aralayabilen bir hayal avcısı özelliği kazanır.

Bu parçadaki anlatım akışını bozan cümle aşağıdakilerden hangisidir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

14. Sevimli bir öğretmen olamadım, olamıyorum da. Çocukları bunaltıyorum. Neden, niçin, nasıl... gibi soruları sormadan edemiyorum. Bu da dersin akışını yavaşlatıyor, dersi sık sık kesintiye uğrattıyor. Boşluklar doğuyor derste. O zaman da ben konuşmak zorunda kalıyorum. Oysa bir öğretmen, konuşandan çok konuşturandır. Konuşma ve konuşturmayı ölçüt alırsak ben iyi bir öğretmen değilim.

Bu parçadaki kişinin kendini iyi bir öğretmen olarak görmemesinin asıl nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Çocukları çok bunaltması
B) Derste boşluklar oluşturması
C) Sevimli biri olamaması
D) Gereksiz sorular sorması
E) Öğrenciye fırsatlar tanımaması

15. A. Şinasi'nin "Fahim Bey ve Biz" adlı eserinin kendine özgü nitelikleri vardır. Geleneksel anlamda, ne tam bir öykü ne de tam bir roman olan bu eser, kişinin dış dünyasıyla ilgili olayların oldukça sınırlı kaldığı bir yaşam öyküsüdür. Bu öykü, alışılmış tekniklerden farklı biçimde oluşturulmuştur. Öyküsü anlatılan garip tabiatlı sevimli kahraman Fahim Bey, yaşamın gerçeklerine yenilmiştir. Karşılaştığı güçlüklerle başkaldırmayı bile düşünmez. Üzerindeki Doğulu örtü, onu kendi ortamında anlamamızı kolaylaştırır.

Bu parçada aşağıdaki anlatım biçimlerinin hangisinden yararlanılmıştır?

- A) Örnekleme
B) Karşılaştırma
C) Açıklama
D) Tartışma
E) İlişki kurma

16. Bu köydeki insanlar, daha on beşinde yaşlı bir adam suretinde görünür. Yüzleri gün boyu haşır neşir oldukları topraklar gibi derin yarıklarla doludur. Üzerinde tek ağacın bırakılmadığı toprak ana, onları kendi gibi çoraklaştırarak hepsinden intikam almaktadır. Köyün ortasından; kışın coşup köpüren, yazın tıpkı köy halkı gibi miskinleşen bir dere geçer ve biraz ileride sineklerle böceklerle ev sahipliği yapan bataklıkta kaybolur.

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Farklı yapıda cümleler kullanılmıştır.
B) Benzetmeden yararlanılmıştır.
C) Kişileştirmeye başvurulmuştur.
D) Örneklemeyle düşünceler kanıtlanmıştır.
E) Niteleyici sözcükler kullanılmıştır.

17. Sanatçıyı merkeze alan eleştiri kuramlarına göre edebî eser, dış dünyayı anlatıyor görünse bile aslında edebiyatçının kendisini anlattığı, dış dünyayı kendi iç dünyasında ve hayallerinde değişime uğratarak dışa vurduğu metinlerdir. O hâlde bir edebî eseri anlamak için onun yaratıcısını tanımak ve anlamak gerekir. Eleştirmenin görevi, edebiyatçının kişiliğini ve yaşam serüvenini araştırarak eserlerini anlamaya ve okuyuculara tanıtmaya çalışmaktır. Bazı açılardan tarihsel eleştiri kuramıyla benzerlik gösteren bu kurama göre bir eserin gerçek anlamı, yazarının onu oluştururken kafasında, imgeleminde, ruhunda ve kişiliğinde oluşturduğu asıl anlamdır.

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Eleştiri yazılarında sanatçının kişiliğinin önemsenmemesinin gerektiği
- B) Edebiyatçının dış dünyadan algıladıklarını, kendi iç dünyasında eriterek anlattığı
- C) Eleştirmenin asıl amacının, sanatçının eserlerini algılamak ve okura tanıtmak olduğu
- D) Edebiyat eleştirileriyle tarih eleştirileri arasında bazı benzerlikler olduğu
- E) Edebî eserlerin, sanatçıların iç dünyalarını yansıttığı

18. Günümüz şiiri; içerik bakımından geniş boyutlu, düşündürücü, paradokslarla ilgi çekmeye çalışan, genellikle kültürel niteliklidir. Ancak lirik öğelerden yoksun olur. Böyle olunca da okuyucu, şiiri okuyup bir yana bırakıyor ve unutup. Okuyucunun şiiri, bıraktığı yerden alıp yeniden okumasını sağlayacak giz nedir? Adına lirizm dedikleri, bizi büyüleyip tutsak alan o güç değil mi? Günümüz şiiri, bizi kuşatıp sarsacak o güçlü rüzgârdan yoksun olur.

Bu parçada asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Şiirin günümüzdeki toplumsal konulara yer vermesi
- B) Şiirde duyguların etkili biçimde anlatılmaması
- C) Şiirimizde düşüncelerin geniş boyutlu işlenememesi
- D) Şiirin okuyucu kitlesini artıramaması
- E) Okuyucunun nitelikli şiirler okuyamaması

19. Şair, insan olarak, vatandaş olarak vatanını sevecektir. Ama şairin asıl vatanı; iyilik, asalet ve güzelliştir. Bu özelliğiyle o, belli bir ülkeye bağlı değildir. Çünkü şair, onları nerede bulursa orada kucaklar. Bu yönüyle özgür bakışıyla ülkeler üzerinde uçan bir kartala benzer. - - - -

Bu parçanın son cümlesi düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- A) İşleyeceği konular da bu bakımdan evrensel niteliklidir.
- B) İşte, bu sebepten dolayı şair her şeyden önce dünyayı tanımalıdır.
- C) Şair de öncelikle vatanını sevip insanları kucaklamalıdır.
- D) Üzerine atılacağı konu nerede olursa olsun, şair için fark etmez.
- E) Üzerine düşen görevleri en iyi yapan şairlerdir.

20. I. Kişi, yerli veya yabancı büyük adamın sözlerinden güç almayı, kendine bir yöntem olarak seçer.
II. Örneğin, sıradan bir kişi, çarpıcı bir gerçeği dile getirirse bile çoğu kişi buna aldırmaz.
III. Bunun içindir ki ille de büyük adamlardan birisini düşüncesine tanık göstermek ister.
IV. Büyük adamların sözlerine sığınmanın çeşitli nedenleri vardır.
V. Zaten tanınmış kişilerin sözlerini yinelemek bir çeşit bilgiçlik gösterisi de sayılır.

Numaralanmış bu cümlelerle anlamlı ve kurallı bir paragraf oluşturulduğunda sıralama aşağıdakilerden hangisi olur?

- A) IV - II - I - III - V
- B) IV - II - III - I - V
- C) I - II - III - IV - V
- D) I - II - V - IV - III
- E) IV - II - V - I - III

21. Çoğunlukla her konuyu yeniden irdelemek, yeniden araştırmak zorunda kalıyoruz. Bu, ya kuşaklar arasındaki kopukluklardan, eski bilgilerin yeni kuşaklara aktarılmayışından ya da kaynak yokluğundan ileri geliyor. Bu durum kimi bilgi sahibi kişilerin, bu bilgileri kendilerine saklayışından, sadece arada bir başkalarının yanlışlarını ortaya çıkarmak için kullanmak istemelerinden ortaya çıktığını da söyleyebiliriz. Enis Batur da "Modernizmin Serüveni" adlı seçkinin ön sözünde bu konuya değinirken "bağlam yoksulluğu" deyimini kullanıyor. Batur'un haklı olduğu kuşkusuz.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Kaynak yokluğunun bazı konuları yeniden araştırmayı gerektirdiğine
- B) Bazı kişilerin, bilgileri konusunda paylaşımına açık insanlar olmadığına
- C) Kuşaklar arası kopuklukların, konuların birçok kez irdelemesine neden olduğuna
- D) Bazı kişilerin, başkalarının kusurlarını bulurken bilgi birikimlerinden yararlandığına
- E) Eski bilgilerin değişen şartlara uygunluk sağlayamadığına

22. Aşağıdaki beyitlerden hangisinde redif yoktur?

- A) Karadır kaşları benzer kömüre
Bu güzellik ziyan verir ömüre
- B) Çiçek ülkesinden girerken yaza
Örer her doğan gün bir altun koza
- C) Selam senelerce, senelerce evele
En sevgiliye, en iyiye, en güzele
- D) Sabahleyin gökyüzü parlak, ufuk açıldı
Güneşli bir havada yaylımız yola çıktı
- E) Sevgilim, sevgilim, yanımda mısın?
Yoksa bu rüya mı canımda mısın?

23. I. Benim bu gidişe aklım ermiyor
Fukara hâlini kimse sormuyor
- II. Belimizde kılıcımız kirmani
Taşı deler mızrağımın temreni
- III. Raks ortasında bir durup oynar, yürür gibi
Bir baş çevirmesiyle bakar, öldürür gibi
- IV. Bizdik, o sabah ilk atılan safta yüz altı
Uçtuk, Mohaç ufkunda görünmek hevesiyle
- V. Her rengi istemez, gözümüz şimdi aldadır
İspanya, dalga dalga bu akşam bu şaldadır

Numaralanmış dizeler şiir türlerine göre eşleştirildiğinde hangisi dışta kalır?

- A) I.   B) II.   C) III.   D) IV.   E) V.

24. Dün gece parçaladı bir aslan kafesini
Bir gönül sonsuz ufka yol aldı kartal gibi
Fırtınam! Baş ucunda duyunca nefesini
Otuz yıllık bir ağaç eğildi bir dal gibi

Bu dördülikle ilgili,

- I. Ek ve sözcük hâlinde redif vardır.
- II. 14'lü hece ölçüsüyle yazılmıştır.
- III. Tüm dizelerde tam uyak vardır.
- IV. Benzetme sanatından yararlanılmıştır.

ifadelerinden hangileri yanlıştır?

- A) Yalnız I.   B) Yalnız II.   C) Yalnız III.
D) I. ve III.   E) II. ve IV.

25. Aşağıdaki dizelerin hangisinde ayraç içinde verilen sanat yoktur?

- A) Bakı çemende hayli perişan imiş varak
Benzer ki bir şikâyet var rüzgârdan (Tevriye)
- B) Ne efsunkâr imişsin âh ey didâr-ı hüriyet
Esir-i aşkın olduk gerçi kurtulduk esaretten (Tezat)
- C) Sana dar gelmeyecek makberi kimler kazsın
Gömelim gel seni tarihe, desem sığmazsın (Mübalağa)
- D) Ne vedaya gerek var ne de mektuba hacet
Get de Allah aşkına bir selama muhtaç et (Mecazımüsel)
- E) Henüz layık değilken tomurcuk kadar aşka
Sana gül bahçesini kim açar benden başka (İstifham)

26. Aşağıdakilerden hangisi tuyuğ nazım şeklinin özelliklerinden değildir?

- A) Genellikle mahlas kullanılmaz.
- B) Tek dörtlükten oluşan nazım şeklidir.
- C) Aruzun sadece fâilatün/ fâilatün/ fâilün kalıbıyla yazılır.
- D) Uyak düzeni maniye benzer.
- E) Aşk, kadın, şarap gibi eğlenceli konular işlenir.

27. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde diğerlerinden farklı bir söz sanatı vardır?

- A) Ufkumda gün doğmadan bir gecedir varlığın
İster yerin dibine, ister semaya sığın
- B) Meyhane kasvetli görünür taşradan amma
Bir başka ferah başka letafet var içinde
- C) İltir baharın gönlümce geldiği
İltir hem sarhoş hem ayık olduğum
- D) Yollara bakmak ile pür-hun olupdur gözlerim
Ah senin geç geç gelip tez tez dönüp gidişlerin
- E) Artık demir almak günü gelmişse zamandan
Meçhule giden bir gemi kalkar bu limandan

28. Göstermeye bağlı edebî metinlerle ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Komedi türündeki tiyatro eserleri, birbirini izleyen diyalog ve koro bölümlerinden oluşur.
- B) Karagöz, Osmanlı toplumunun gelenek ve göreneklerini yansıtan zengin bir kaynaktır.
- C) Dramlarda, acıklı ve komik öğeler bir arada kullanılır.
- D) Orta oyununda, şive taklitlerine ve dekorlara, sahne düzenine önem verilir.
- E) Tragedyalarda erdeme ve ahlaka değer verilir.

29. I. Yataktan aniden fırladım. Şaşkınlıktan gözlerim fal taşı gibi açılmıştı. Gece uyuduğum yataкта değildim. Bambaşka bir oda, bambaşka eşyalar... Neler oluyordu? Neden buradaydım? Sessizce yanıma yaklaşan gölgem benimle konuşacakmış gibi gülüyordu.

II. O, otobüs yolculuklarında cam kenarında oturmayı tercih edermiş. Yolun kenarındaki evlerin içinde neler yaşandığını hayal etmeyi severmiş. Aslında gördüğü her ışık için roman yazabileceğini söylemiş. Onun başarısını artıran bu düşüncesidir, bence.

III. Safranbolu'da çarşı pazar dolaşırken dükkân sahiplerinin misafirperverliği inanılmaz. İkramlık çerezler, lokumlar dört bir yanımızı sarıveriyor. Yöresel kıyafetler giyen çalışanlar, ilgimizi çekmek için var güçleriyle çabalıyorlar.

IV. Nisanın ilk günleri... Ağaçlar çiçeklerle bezenmiş gelinliğini giymiş bile. Köyü ikiye bölen dere, kar sularının da etkisiyle coşkun akıyor. Güneşin ışıklarına hasret kalan toprağın yüzü gülüyor.

V. Günümüzde, ayda en az beş kitap raflardaki yerini alıyor. Biz bunların kaçını okuyabiliyoruz? Elbette, hepsini okumaya imkânımız yok. Buna ne zamanımız var ne de paramız. Ancak elimizden geldiğince kitapları takip etmek de biz okurların görevidir.

Yukarıdaki numaralanmış parçalardan hangileri sa-natsal metinlerden alınmıştır?

- A) I. ve II.   B) I. ve IV.   C) II. ve III.
- D) III. ve IV.   E) IV. ve V.

30. • Marifetnâme

- Makâlât
- Dil-güşa
- Risaletü'n Nushiyye

Bu eserlerden biriyle aşağıdaki edebî şahsiyetlerden hangisi ilişkilendirilemez?

- A) Yunus Emre   B) Hacı Bektaş-ı Veli
C) Kaygusuz Abdal   D) Hacı Bayram Veli
E) Erzurumlu İbrahim Hakkı

31. Aşağıdaki ifadelerin hangisinde yanlışlık yapılmıştır?

- A) Âşık edebiyatının en önde gelen hiciv ustası Seyrânî'dir.
B) 15. yüzyılda yaşamış Kayıkçı Kul Mustafa, asker bir şairdir.
C) Bayburtlu Zihni'nin Sergüzeştname adlı bir eseri vardır.
D) Karacaoğlan, tasavvufa ve aruzla söyleyişe hiç yönelmemiştir.
E) Dadaloğlu, Avşar boyunun zorla yerleşik hayata geçirilmesine isyan etmiştir.

32. Cibril dedi: Ümmet işi size hakır
Göğe çıkıp meleklerden dersler alır
Yedi tabaka gök iniltisiyle iniler
O sebepten almış üçte girdim yere

Hız Muhammed altmış üç yaşında vefat ettiği için kendisi de o yaşta, yaptırdığı bir mahzende yaşama başlamıştır. Bu sebepten gün yüzü görmeyip orada yaşayarak kendini ibadete adanmıştır. Bu yaşam anlayışıyla Türk tasavvuf edebiyatının öncüsü olmuştur.

Bu dörtlük ve açıklamalarla aşağıdaki eserlerden hangisi ilişkilendirilebilir?

- A) Kutadgu Bilig
B) Dinanü Lügati't Türk
C) Atabetül Hakayık
D) Divan-ı Hikmet
E) Mizanül Hâk

33. Aşağıdaki âşık edebiyatı sanatçılarından hangisi "Adli" mahlasını kullanmıştır?

- A) Dertli   B) Seyrani   C) Âşık Ömer
D) Bayburtlu Zihni   E) Dadaloğlu

34. Aşağıdakilerden hangisi türü yönüyle diğerlerinden farklıdır?

- A) Harnâme
B) Habnâme
C) Tazarrunname
D) Kâbusname
E) Horosname

35. Şeyhî, Şeyh Galip ve Fuzulî'nin ortak özelliklerinden biri aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Mesnevi türünde eserler yazmaları
B) Fabl türünde eser yazmaları
C) Sebkihindi akımından etkilenmeleri
D) XVI. yüzyılda ve İstanbul'da yaşamaları
E) Arapça, Farsça ve Türkçe divana sahip olmaları

36. ----, bir yazımında bir yazarın verdiği bir bilgiyi açıklamak ya da aynı konuda daha ayrıntılı bilgiler vermek amacıyla başka bir yazarca oluşturulur.

Bu cümlede boş bırakılan yere getirilmesi gereken kavram aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hamse   B) Haşiye   C) Caize
D) Nazire   E) Mazmun

37. Aşağıdakilerden hangisi Tanzimat edebiyatının özelliklerinden biri değildir?

- A) Şiirde ağırlıklı olarak aruz vezninin kullanılması
B) Fransız edebiyatının örnek alınması
C) Dilin sadeleştirilmeye çalışılması
D) Toplumsal ve sosyal konuların işlenmesi
E) Dergiciliğin, gazetecilikten fazla önem kazanması

38. Tanzimat sonrasındaki bütün edebî ve siyasi devirleri yaşamıştır. Tanzimat'ı, Meşrutiyetleri ve Cumhuriyet'i görmüştür. Bu devirlerdeki edebiyat topluluklarını yakından tanımıştır. Türk şiirine Batı'dan yeni konular, serbest düşünce ve şekiller getirmiştir. Pek çok yönüyle kendine özgü kişiliği vardır. Şiirde hiçbir kural tanımaz. Divan şiirini bitiren sanatçı o olmuştur.

Bu parçada tanıtılan sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Şinasi
B) Ziya Paşa
C) Abdülhak Hamit Tarhan
D) Recaizade Mahmut Ekrem
E) Namık Kemal

39. • Lisanımızın yani Osmanlıcanın Arabi ve Farsi sözler ve tamlamalardan çekilmesi kabil değildir. Bunun üzerine sadeliği aramak hiç doğru olmaz.

- Biz "mavi rüya" tamlamasını buluyoruz ve bütün o âlemlerde göze çarpan herkesle alakalı bir özelliği yazılan eserlerin hepsinden ve anlaşılmazlıktan kurtarıyoruz.

Bazı görüşleri belirtilen bu iki edebiyatçı aşağıdaki edebî topluluklardan hangisini benimsemiş olabilirler?

- A) Tanzimat   B) Servetifünun
C) Garipçiler   D) Millî Edebiyat
E) Beş Hececiler

40. Şiirlerinde çoğu zaman aruz ölçüsünü kullanmıştır. Ancak heceyle de yazdığı şiirleri vardır. Şiiri düzyazıya yaklaştırmış, şiirlerinde soneyi kullanmıştır. Manzum hikâye türünde de şiirleri vardır. Şiirlerinde karşılıklı konuşma ve öyküleme yöntemlerini kullanmış, okuyucuda etki bırakmasını istediği düşünceyi en son söylemiştir.

Bu parçada sözü edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tevfik Fikret   B) Cenap Şahabettin
C) Ahmet Haşim   D) Yahya Kemal Beyatlı
E) Mehmet Âkif Ersoy

41. Aşağıdakilerden hangisinin şiir türünde eseri yoktur?

- A) Muallim Naci
B) Ahmet Mithat Efendi
C) Abdülhak Hamit Tarhan
D) Nabizade Nazım
E) Ziya Paşa

42. Kimilerine göre edebiyattaki bilgiler, bilim ortamından edebiyat ortamına bir tür çeviridir. Edebiyat, bilgilerin araştırıp bulduklarını halka yayan bir araçtan başka bir şey değildir.

Bu parçada anlatılan edebiyat anlayışına uygun eserler veren yazarlarımızdan biri olarak aşağıdakilerden hangisi belirtilemez?

- A) Şinasi
- B) Namık Kemal
- C) Muallim Naci
- D) Ziya Paşa
- E) Ahmet Mithat Efendi

43. Dönemin en büyük hikâye ve roman yazarlarından. Eserlerinde iç konuşma tekniği kullanmış, psikolojik tahliller yapmıştır. Mensur şiir alanında da başarılı eserler yazmıştır. Tiyatroyla da ilgilenmiştir. Çizgisinden farklı olarak Kurtuluş Savaşı konulu Halas adlı romanında, vatan sevgisinin her şeyden üstün olduğunu işlemiştir.

Bu parçada tanıtılan sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Mehmet Rauf
- B) Halit Ziya Uşaklıgil
- C) Hüseyin Rahmi Gürpınar
- D) Ahmet Haşim
- E) Yakup Kadri Karaosmanoğlu

44. Aşağıdakilerin hangisinde verilen romanlar konu açısından benzerlik gösterir?

- A) Ateşten Gömlek – Yaban
- B) Türk'ün Ateşle İmtihanı – Ateşten Gömlek
- C) Yaban – Kiralık Konak
- D) Vurun Kahpeye – Sinekli Bakkal
- E) Sinekli Bakkal – Ordunun Destanı

45. Millî Edebiyat Dönemi'nde yaşamış ama onların dil anlayışını beğenmediği için aralarına katılmamıştır. Divan şiiriyle yeni şiir arasında âdeta köprü olmuştur. Şiirlerinde, bir şiiri hariç, aruz ölçüsünü kullanmıştır. Sanatta ve edebiyatta millî ve manevi değerlere bağlı kalmıştır.

Bu parçada tanıtılan sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Mehmet Emin Yurdakul
- B) Ziya Gökalp
- C) Yahya Kemal Beyatlı
- D) Faruk Nafiz Çamlıbel
- E) Ahmet Haşim

46. Türk edebiyatıyla ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Ahmet Hikmet'in Haristan ve Gülistan adlı eseri, Servetifünun dergisinde yayımlanan bir hikâyedir.
- B) Hüseyin Rahmi'nin eserlerindeki konular genellikle İstanbul ve çevresinden seçilmiştir.
- C) Ahmet Rasim, İstanbul'da görülen sosyal değişiklikleri eserlerine yansıtmıştır.
- D) Mehmet Rauf, Halit Ziya'ya göre daha sade bir dil kullanmıştır.
- E) Cenap Şahabettin, roman alanında kendisini ispatlamıştır.

47. Dönemindeki Fransız edebiyatı etkisine rağmen öğrenimi nedeniyle İngiliz edebiyatının etkisinde kalmıştır. İlk eserlerinde romantizmin etkisi görülürken daha sonra savaş yılları olması nedeniyle bu etki yerini realizme bırakmıştır. Bütün romanlarında kuvvetli kişiler yaratmıştır. Eserlerinde, Anadolu'nun ve İstanbul'un değişik çevrelerindeki kişileri bir araya getirmiştir.

Bu parçada tanıtılan sanatçı, aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yakup Kadri Karaosmanoğlu
- B) Halide Edip Adivar
- C) Reşat Nuri Güntekin
- D) Memduh Şevket Esendal
- E) Ahmet Hikmet Müftüoğlu

48. Türk edebiyatıyla ilgili aşağıdaki ifadelerin hangisinde yanlışlık vardır?

- A) Oğuz Atay, genel olarak aydın bireyin sorunlarına eğilmiş, egemen burjuva zihniyetinin karşısında durarak bireyin bunalımlarını dile getirmiştir.
- B) Adalet Ağaoğlu, çoğunlukla aydınların problemlerini ve ilişkilerini irdelemiştir.
- C) Nezihe Meriç, iç gözlemlere eğilmekle birlikte, ruhsal karmaşıklıkların üstüne gitmemiştir.
- D) Rasim Özdenören, hikâyelerinde insanın evrensel yönünü anlatmayı yeğlemiştir.
- E) Atilla İlhan, şiirsel imgelerden felsefi söylemlere uzanmış, diyaloglarında insanın bilincini, sorgulamaya yönelmiştir.

49. Çamlıbel'den Tokat'a doğru

Tozlu yolların aktığı ırmak
Ben seni çoktan unuttum
Sen de unuttun mu, dön geri bak

Atların kuyruğu düğümlü
Bir yandan yağmur yağar, ıslak
Bir yandan hamutlar şak şak eder
Bir yandan tekerler döner, dön geri bak

Biçim ve içerik özelliklerine göre bu şiir aşağıdaki şairlerden hangisi tarafından yazılmıştır?

- A) Cahit Külebi
- B) Orhan Veli Kanık
- C) Ahmet Muhip Dıranas
- D) Erdem Beyazıt
- E) Turgut Uyar

50. Dünya edebiyatıyla ilgili aşağıdaki yargılardan hangisi yanlıştır?

- A) Turganyev; genellikle günlük sorunları, devrinin belli başlı toplumsal olaylarını ele almıştır.
- B) Goethe, Faust adlı büyük eserinde; hayat felsefesini işlemiştir.
- C) Meyhane ve Germinal adlı eserleriyle ünlü Stendhal, kuru denebilecek kadar süssüz bir üsluba sahiptir.
- D) Racine, Fransız edebiyatının ve XVII. yüzyıldaki klasisizm akımının en büyük tragedya şairidir.
- E) Cervantes, Don Kişot adlı eseriyle modern romanın kurucusu sayılmaktadır.

51. XVIII. yüzyılda toplumsal yapıdaki köklü değişimlerle sarsılan Avrupa'da yeni bir sınıfın yani burjuvaların güçlenerek iktidara yürümesine tanıklık ederek doğan edebî akımdır. Özellikle aydınlanma felsefesiyle insan düşüncesine yeni boyutlar getirmiştir. Hristiyanlık dogmalarıyla kilise ve krallık otoritesi, bu düşüncenin etkisiyle hızla aşınıp erimeye başlamıştır. İnsanlar, kendi bireyliklerinin, özelliklerinin de yer bulabildiği ulusal bir kimlik kazanmaya yönelmiştir.

Bu parçada sözü edilen akımın öncüleri arasında aşağıdakilerden hangisi yer almaz?

- A) Lamartine
- B) La Fayette
- C) Victor Hugo
- D) Voltaire
- E) Montesquieu

52. Aşağıdaki yazar-eser eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?

- A) Mustafa Kutlu – Pasifik Günleri
- B) Sevinç Çokum – Hilal Görününce
- C) Sâmîha Ayverdi – Mabette Bir Gece
- D) Abdülhak Şinasi Hisar – Fahim Bey ve Biz
- E) Nezihe Meriç – Bozbulanık

53. Bu şiir anlayışının kolayca tutunuşunda içerdiği kolaylığın büyük payı olmuştur. Ayrıca, bu şiir serbest nazım ve toplumcu şiirle de kimi yönleriyle uyuyordu. Çünkü bu şiirin gerçekleştirmek istediği, çalışan geniş yığınların şiirini oluşturmak, günlük dile yaslanmak, doğal ve içten olmak, insan ve toplum sorunlarına yönelmek gibi özelliklerdi. Bunu da açıktan, coşkuyla yapmaya girişmişlerdir.

Bu parçada tanıtılan edebî topluluk aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Maviciler   B) Garipçiler   C) Hisarcılar
D) II. Yeni   E) Yedi Meşaleciler

54. Destan ve mitlerde görülen insanların bir kahraman oluşturma eğiliminin çağdaş bir tiyatro eserine uygulanışı ve geleneksel tiyatronun modern öğelerle sahneye konuğu olarak nitelendirilebilecek eserlerin başında, Brecht'in etkisiyle yazılmış olan Keşanlı Ali Destanı gelir.

Bu parçada tanıtılan eserin yazarı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Necati Cumalı
B) Orhan Asena
C) Güngör Dilmen
D) Haldun Taner
E) Turan Oflazoğlu

KISA CEVAPLI SORULAR

Kısa cevaplı sorunun cevabını, cevap kâğıdının arka bölümündeki ilgili alana yazıp, kodlayınız.

55. Selma Hanım, Neşet Sabit'le evlenir, büyük bir aşkla çalışırlar. Fırsat buldukça Anadolu'nun muhtelif yerlerine seyahat eder, seyahatlerinde gördükleri yerlerin yeni çehresiyle karşılaşır. Anadolu'yu toprağı, suyu, kırı, bayırı, taşıyla eşsiz güzelliğiyle cennetten bir parça gibi tasavvur ederler, bundan doyumuz bir haz alırlar.

Bu parçada tanıtılan romanın adı nedir?

56. **Tekke ve tasavvuf edebiyatında** "inaçlardan alaylı bir dille söz eder gibi yazılan şiirlere" **ne denir?**

LYS - 3

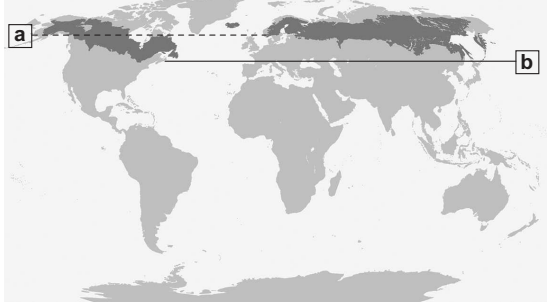
COĞRAFYA-1 TESTİ

www.hatayegitim.com

- Bu testte 24 soru vardır. Cevaplama süresi 35 dakikadır.
- Cevaplarınızı, cevap kâğıdının **Coğrafya-1 Testi** için ayrılan kısmına işaretleyiniz.

- İğne yapraklı ormanların dağılışının yansıtıldığı aşağıdaki dünya haritasında, bu ormanların kıtaların batı kıyılarında başladığı enlem "a" çizgisiyle, doğu kıyılarında başladığı enlem "b" çizgisiyle gösterilmiştir.

Harita incelendiğinde, kıtaların batı kıyılarındaki iğne yapraklı ormanlar, doğu kıyılarındakilere göre daha üst enlemlerden başlamaktadır.

Bu durumun ortaya çıkmasında aşağıdakilerden hangisinin etkisi en fazladır?

- Beşerî faaliyetlerin
- Okyanus akıntılarının
- Yer'in eksen eğikliğinin
- Güneş ışınlarının geliş açısının
- Yükselti ve yer şekilleri özelliklerinin

- Meteorolojik kökenli ekstrem doğa olaylarından biri olan kuraklık, yavaş gelişir fakat etkisi geniş kapsamlı olur ve uzun sürer.

Kuraklığın temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

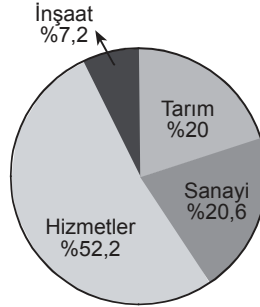
- Göl ve nehirlerin kuruması
- Yer altı su seviyesinin düşmesi
- Sıcaklık değerlerinin yüksek seyretmesi
- Atmosferdeki nem oranının yüksek olması
- Yağışların uzun süre normal düzeyin altına inmesi

- Hazar Havzası'ndaki zengin enerji kaynaklarına sahip ülkelerin bu bölgede ürettikleri petrol veya doğal gazı daha çok deniz yollarıyla değil, boru hatlarıyla ihraç ettikleri görülür.

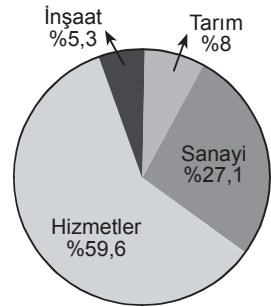
Bu durumun en önemli nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- Liman giderlerinin fazla olması
- Taşıma maliyetinin daha düşük olması
- İthal eden ülkelerin denize kıyısının olmaması
- Büyük çaplı deniz tankerlerine sahip olamamaları
- Açık denizlerle doğal su yolu bağlantılarının olmaması

- Aşağıdaki I. grafikte nüfusun ekonomik faaliyet kollarına dağılımı, II. grafikte ekonomik sektörlerin GSYH içindeki payları gösterilmiştir.

I. Grafik
Nüfusun ekonomik faaliyet kollarına dağılımı

II. Grafik
Ekonomik sektörlerin GSYH içindeki payları

Grafikteki verilerden yararlanarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- Dış ticarete tarımın payı en düşüktür.
- Nüfusun %20'sinin istihdam edildiği tarım sektörü, millî gelirin %8'ine katkı sağlar.
- Hem istihdamda hem de ekonomik gelirden en büyük pay hizmet sektörüne aittir.
- Sanayi sektörünün millî gelirdeki payı, istihdamdaki payından daha yüksektir.
- İnşaat hem istihdamda hem de GSYH'da en düşük paya sahiptir.

5. I. Gür otlaklar
II. Verimli topraklar
III. Ormanlar
IV. Maden yatakları
V. Akarsu vadileri
İlk kentler, genellikle yukarıdaki bölgelerden hangilerinin çevresinde kurulmuştur?

A) I ve II   B) II ve IV   C) II ve V
D) III ve V   E) IV ve V

6. Teknolojideki gelişmeye paralel olarak insan faaliyetleri doğanın sıcak, soğuk, engebe gibi olumsuz etkilerinden daha az etkilenir. Buna karşın teknolojik gelişmenin sınırlı olduğu bölgelerde doğal şartlara bağımlılık daha fazladır.

Aşağıdaki bölgelerden hangisi, bu tür bir ayırım yaptıığında diğerlerinden farklı bir grupta yer alır?

A) Güney Avrupa   B) Kuzey Amerika
C) Japonya   D) Amazon Havzası
E) İskandinavya Yarımadası

7. Beşerî özelliklerine göre oluşturulan bölgelerde, birden fazla fonksiyonu barındıran bölgelere, karma bölgeler adı verilir.

Buna göre, yukarıdaki haritada gösterilen bölgelerden hangisinin tarım, sanayi ve turizm ölçütlerine göre sınıflandırılan bir karma bölge olduğu söylenebilir?

A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

8. **Aşağıdakilerden hangisi iş gücü açığı yaşadığı için işçi göçü alan ülkelerden biri değildir?**

A) Fransa   B) Çin   C) Kanada
D) Avustralya   E) Almanya

9. Türkiye'de yatay düzleme dik duran bir çubuğun gölgesinin sabah, öğle ve akşam vakitlerindeki yönü aşağıdakilerin hangisinde doğru olarak verilmiştir?

	Sabah	Öğle	Akşam
A)	Doğu	Güney	Batı
B)	Güney	Batı	Doğu
C)	Batı	Doğu	Güney
D)	Batı	Kuzey	Doğu
E)	Doğu	Batı	Güney

10.

Ocak ayı sıcaklık ortalamalarına göre, haritadaki numaralanmış merkezlerden hangileri arasındaki sıcaklık farkında yalnızca enlemin etkisi vardır?

- A) I ve II   B) I ve III   C) III ve IV
D) III ve V   E) IV ve V

11. I. Yatağan
II. Karakaya
III. Hamitabat
IV. Afşin-Elbistan

Yukarıdaki elektrik santrallerinden hangileri aynı enerji kaynağıyla çalışır?

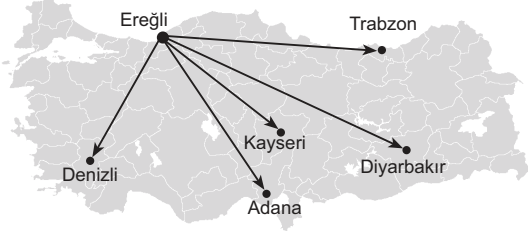
- A) I ve II   B) I ve IV   C) II ve III
D) II ve IV   E) III ve IV

12. Türkiye, 1980'lerden itibaren ihracata yönelik serbest piyasa ekonomisini temel alan ekonomi modeline geçmiştir. Bu modelde, devletin üretimdeki rolünün azaltılması, özel sektörün daha etkili olması ve dünya piyasalarında pazar payı edinebilmek için rekabet gücünün artırılması hedeflenmiştir.

Buna göre, bu ekonomi modelinin başarılı olabilmesi için aşağıdakilerden hangisinin gerçekleştirilmesi zorunludur?

- A) İç tüketimin kısıtlanması
B) Yatırım malları ithalatının artırılması
C) Sanayi malları ithalatının teşvik edilmesi
D) Devlet eliyle sanayi yatırımları yapılması
E) Ucuz ve kaliteli sanayi üretiminin sağlanması

13. Aşağıdaki haritada Ereğli Demir-Çelik Fabrikası'nda üretilen bazı malların taşınacağı beş merkez gösterilmiştir.

Bu merkezlere, en düşük maliyetli ulaşım yolu kullanıldığında, hangisine taşınan aynı miktardaki malların taşıma maliyeti **en düşük** olur?

- A) Trabzon B) Adana C) Kayseri
D) Denizli E) Malatya

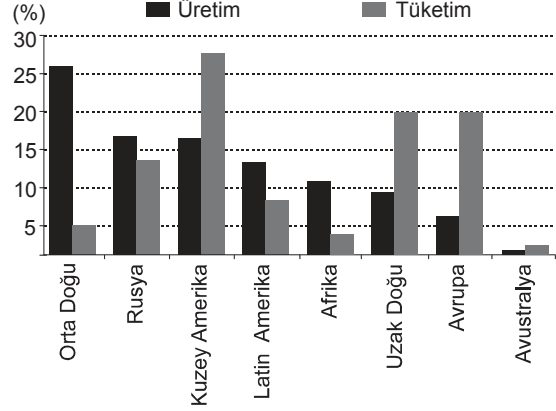
14. Aşağıdaki tabloda 1965 ve 2008 yıllarında Türkiye'deki ihracatın sektörlere dağılımı gösterilmiştir.

İhracat Oranları (%)		
Sektörler	1965	2008
Tarım	75,9	3,2
Madencilik	4,5	1,6
Sanayi	19,6	94,8

Türkiye'nin ekonomik yapısı dikkate alındığında, verilen yıllar arasında aşağıdakilerden hangisinin gerçekleştiği ileri sürülemez?

- A) İhracat gelirleri artmıştır.
B) Tarım ve madencilik üretimi azalmıştır.
C) Millî gelir içinde sanayi sektörünün payı artmıştır.
D) Dış ticaret hacmi büyümüştür.
E) Sanayi üretimi artmıştır.

15. Aşağıdaki grafikte belirli bölgelere göre ham petrol üretim ve tüketim oranları gösterilmiştir.

Buna göre, aşağıdakilerin hangisinde ham petrol ihraç eden bölgeler bir arada verilmiştir?

- A) Latin Amerika, Afrika, Avustralya, Kuzey Amerika
B) Rusya, Kuzey Amerika, Uzak Doğu, Orta Doğu
C) Kuzey Amerika, Uzak Doğu, Avrupa, Rusya
D) Orta Doğu, Rusya, Latin Amerika, Afrika
E) Afrika, Uzak Doğu, Avrupa, Avustralya

16. İstanbul surlarını gezmeye giden bir grup öğrenciye hitap eden coğrafya öğretmeni, yer yer harap olmuş surları göstererek şu soruyu yöneltir: "İstanbul'un fethinde toprakların bile çok zor yıkıldığı bu surlar neden bu kadar yıpranıp harap olmuş olabilir, hangi kuvvet bunu başarmış olabilir?"

Öğrencilerinden art arda şu cevaplar gelir:

- I. Heyelan
II. Akarsular
III. Depremler
IV. Atmosfer olayları
V. Yer altı suları

Bu etkenlerden hangilerinin bu yıkımda **daha etkili** olduğu söylenebilir?

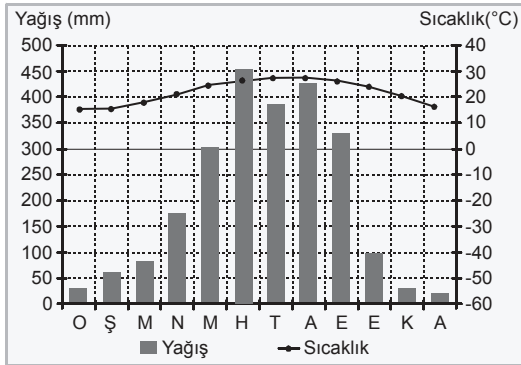
- A) I ve II B) II ve III C) II ve IV
D) III ve IV E) IV ve V

17. Aşağıdaki haritada Doğu Anadolu'daki üç volkanik dağ gösterilmiştir.

Bu volkanlar aşağıdakilerin hangisinde kuzeyden güneye doğru sırasıyla verilmiştir?

- A) Ağrı, Süphan, Nemrut
 B) Süphan, Tendürek, Nemrut
 C) Nemrut, Tendürek, Süphan
 D) Erciyes, Hasandağı, Melendiz
 E) Tendürek, Nemrut, Karacadağ
18. Aşağıdaki grafikte Hong Kong'un sıcaklık ve yağış grafiği gösterilmiştir.

Coğrafi koşulları dikkate alındığında, Hong Kong'un sıcaklık ve yağış koşullarını belirleyen en önemli faktörler, aşağıdakilerin hangisinde doğru olarak verilmiştir?

Sıcaklığı belirleyen en önemli faktör	Yağışı belirleyen en önemli faktör
A) Enlem	Muson Rüzgârları
B) Denizellik	Batı Rüzgârları
C) Okyanus akıntısı	Alize Rüzgârları
D) Yükselti	Dağların uzanış doğrultusu
E) Karasallık	Okyanus akıntısı

19. Aşağıdaki tabloda rekor kıran bazı meteorolojik değerler ve bunların ölçüldüğü yerler verilmiştir.

Ölçülen Veri	Ölçülen değer ve ölçüldüğü yer
En yüksek sıcaklık	56,7 °C Greenland Ranch, ABD
En düşük sıcaklık	-89,2°C Vostok, Antarktika
En yüksek yıllık ortalama sıcaklık	34,4°C Dallo, Etiyopya
En düşük yıllık ortalama sıcaklık	-56,7°C Plateu, Antartika
Yıllık en yüksek toplam yağış	26.467 mm Cherrapunji, Hindistan
En düşük ortalama yağış	0,008 mm Arica-Şili

Yalnızca bu verilerden yararlanılarak aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) En düşük sıcaklık, Güney Yarım Küre'de ölçülmüştür.
 B) Sıcaklık verilerinde, enlemin ve karasallığın etkisi belirgindir.
 C) Güney Yarım Küre'deki ortalama sıcaklık değerleri Kuzey Yarım Küre'dekinden daha düşüktür.
 D) En yüksek ortalama sıcaklık değeri, Afrika'da ölçülmüştür.
 E) Dünya'nın en az yağış alan yeri, Güney Amerika' dadır.

20. Aşağıdakilerden hangisi Birleşmiş Milletlerin kuruluş amaçlarından biri değildir?

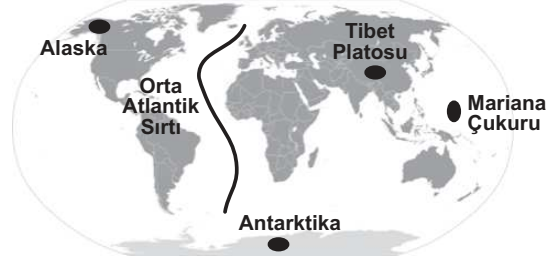
- A) Uluslararası barış ve güvenliği sağlamak
 B) Çatışma alanlarında tarafları uzlaştırmak
 C) İnsan hakları ve temel hürriyetleri yaygınlaştırmak
 D) Dünya barışını tehdit eden uyuşmazlıkları çözmek
 E) Uzun vadede dünya ülkeleri arasında ekonomik birliği sağlamak

21. Aral Gölü'nde, 20. yüzyılın en büyük çevre felaketlerinden biri ortaya çıkmıştır. Aral Gölü'nün bulunduğu çanağın içinde, günümüzde zehirli çöller, kumlara oturmuş gemiler ve tuzlanma nedeniyle kullanılmayan tarım alanları yer almaktadır.

Bu çevre felaketinin en önemli nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Şiddetli buharlaşma
- B) Yıllık yağış miktarının azalması
- C) Yağış rejiminin düzensiz olması
- D) Gölün kurutulması tarıma kazandırılması
- E) Sularının yer altı kanalları yoluyla boşalması

23. Yer kabuğunun kalınlığı 5 km ile 70 km arasında değişir ve ortalama 35 km'lik kalınlığa sahiptir.

Yer kabuğunun özellikleri ve haritada gösterilen bölgelerin fiziki coğrafya özellikleri dikkate alındığında, hangisinde yer kabuğu diğerlerinden daha incedir?

- A) Orta Atlantik Sırtı
- B) Tibet Platosu
- C) Mariana Çukuru
- D) Antarktika
- E) Alaska

KISA CEVAPLI SORU

Kısa cevaplı sorunun cevabını, cevap kâğıdının arka bölümündeki ilgili alana yazıp, kodlayınız.

22. Küresel ısınmanın en büyük nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ormanların tahrip edilmesi
- B) Sera etkisi oluşturan gaz salınımının artması
- C) Kutuplardaki ve dağlardaki buzulların erimesi
- D) Bitki ve hayvan türlerinin önemli kısmının yok olması
- E) Denizlerden ve okyanuslardan daha fazla suyun buharlaşması

24. Akarsuyun kollarıyla yayıldığı ve sularını topladığı bölgeye ne ad verilir?